
Kinh tế về đâu?

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng

Kinh tế Hoa Kỳ và thế giới có một vài dấu hiệu gần đây là đã qua khỏi cuộc Đại Suy Thoái từ năm 2008 và bắt đầu hồi phục. Như con số về tổng sản lượng quốc gia Hoa Kỳ cho tam cá nguyệt cuối của năm 2009 đã gia tăng 5.7%, thay vì chỉ thụt lùi như trong hai năm trước. Con số về nạn thất nghiệp cho tháng giêng năm 2010 bất ngờ giảm từ 10% của tháng trước xuống còn 9.7%, trong khi hầu hết các kinh tế gia đều cho là tỷ lệ thất nghiệp giữ nguyên ở 10% hay còn tăng lên hơn.

Tuy có vẻ khả quan hơn nhưng những con số trên có thể chỉ là những ảo tưởng, trông có vẻ khá trong vài tháng vừa qua, nhưng thực sự che dấu những yếu kém, sẽ lại đi vào suy thoái lại trong những tháng sắp đến! Như con số về GDP, tổng sản lượng quốc gia tăng trong ba tháng cuối của năm 2009, nhưng lý do là vì trước đó các công ty hãng xưởng đã cắt quá mức, không còn hàng hóa để bán, do đó phải gia tăng sản xuất thêm để có hàng tồn kho gọi là inventory. Nhưng nếu mãi lực mua bán của người dân vẫn yếu kém như hiện tại, các hãng xưởng này sẽ phải cắt giảm lại và sau đó con số GDP lại sẽ thụt lùi.

Vấn đề người tiêu thụ mua bán tại Hoa Kỳ là nòng cốt vì mức tiêu thụ của người dân xứ này chiếm đến 70% tổng sản lượng, như hiện nay, ai cũng lo tiết kiệm, thủ thân không dám tiêu xài hăng như trước. Mức để dành trước kia ở con số zero, nay đã tăng thành 5-6%, chứng tỏ dân Hoa Kỳ bây giờ đã biết sợ, không ai dám tiêu nữa. Nhưng nếu không tiêu xài, hàng

hóa bán không được, kinh tế vẫn dậm chân tại chỗ hay tệ hơn sẽ thụt lùi trở lại.

Lý do chính dân Mỹ bây giờ lo sợ cho tương lai, không dám tiêu nữa, vì nạn thất nghiệp quá nặng. Ai cũng thấy công việc bấp bênh, có thể bị lay-off bất cứ lúc nào. Một khi bị thất nghiệp, kiếm việc khác gần như tuyệt vọng vì trung bình hiện nay có đến 6 hay 7 người thất nghiệp cho một job được mở ra. Nhiều công ty cho biết chỉ loan báo trên online có một job cần người, ngay ngày hôm sau đã có ngay 300 lá đơn xin việc gửi đến! Con số những người bị thất nghiệp trên 6 tháng đã tăng từ 6.1 triệu người tháng 12, 2009 lên 6.3 triệu cho tháng 1, 2010, chưa bao giờ cao như vậy kể từ khi bắt đầu thống kê năm 1948! Điều đó có nghĩa những người bị thất nghiệp quá lâu càng ngày càng tăng và đã nản lòng ở nhà luôn, không đi kiếm việc gì nữa vì vô ích!

Đây là lý do tại sao con số tỷ lệ thất nghiệp lại bất ngờ giảm từ 10% xuống 9.7%. Giản dị là vì quá nhiều người thất vọng trong việc đi kiếm việc làm nên không khai báo nữa và không được ghi nhận trên thống kê. Tệ hại hơn nữa, gần đây bộ Lao Động loan báo là con số những người bị cho lay-off của năm 2009 không phải chỉ là 7.2 triệu người như đã cho biết trước kia, nhưng sau khi kiểm kê lại mỗi năm cho biết con số đích xác là 8.4 triệu người thất nghiệp riêng cho năm 2009! Nhiều công ty và hãng xưởng thay vì lay-off đã cắt giảm giờ của nhân viên hay cho làm bán thời gian, con số những người bị cắt giờ và bị bắt buộc để làm part time này hiện nay vẫn ở mức kinh hoàng là 16.5% cho tháng 1, 2010, chứng tỏ vấn đề công việc vẫn còn khó khăn vô cùng. Vì những công ty này một khi

thấy kinh tế vẫn yếu kém và công ty bị lỗ nặng hơn, sẽ bắt đầu sa thải những nhân công cố giữ lại trong năm qua. Phần lớn những hãng xưởng muốn đợi cho qua ngày lễ Giáng Sinh và New Year sẽ bắt đầu cho sa thải thêm. Vì thế nhiều phần con số thất nghiệp cho tháng 2 và tháng ba này sẽ bắt đầu lại gia tăng lên cao, vì con số những nhân công bị mất việc vào tháng 1, 2010 sẽ làm đơn ăn tiền trợ cấp thất nghiệp vào tháng 2 hay tháng 3, lúc đó con số này mới vào thống kê chính thức!

Hậu quả của nạn thất nghiệp quá cao như hiện nay là chính quyền Obama sẽ phải đưa ra những biện pháp kinh tế hay chính trị để lấy lòng dân. Vì khi dân Mỹ mất việc, sự tức giận và oán trách chính phủ sẽ đổ hết lên đầu chính quyền Obama và đảng Dân Chủ năm cả hành pháp lẫn lập pháp, đòi hỏi phải có những chính sách để tăng việc làm cho dân. Điều này sẽ thúc đẩy chính quyền Obama phải bảo vệ thị trường và bảo vệ công việc, gọi là protectionism.

Đối tượng của các chính sách bảo vệ này sẽ là Trung Hoa, vì cán cân mậu dịch giữa Hoa Kỳ và Trung Hoa quá nghiêng về Tàu, làm thiệt hại nặng cho Hoa Kỳ. Ai cũng thấy các công việc sản xuất hiện nay đã bị các công ty và hãng xưởng Hoa Kỳ muốn kiếm lời nhiều đã xuất cảng sang Trung Hoa hết! Đây là sự thiên cận của chính quyền và các công ty lớn của Hoa Kỳ, chỉ thấy lợi nhỏ trước mắt mà không biết cái họa lớn sau lưng. Bao nhiêu kỹ nghệ về sản xuất của Hoa Kỳ đã bị giết chết vì chuyển sang Trung Hoa. Tệ hại hơn nữa, những nhân công tại Hoa Kỳ còn bị bắt buộc phải huấn luyện cho nhân công Tàu để sau này giành lấy công việc

---

---

của chính họ. Sau khi huấn luyện nhân công Tàu xong, các nhân công Mỹ bị sa thải vì các hãng xưởng di chuyển sang Tàu để chế tạo hết!

Hiện nay phong trào bài Trung Hoa đang tăng dần và chính quyền Obama bắt đầu dùng thuế quan để ngăn chặn một số hàng hóa của Trung Hoa. Như gần đây các sản phẩm về vỏ bánh xe từ Trung Hoa đã bị Hoa Kỳ đánh thuế nặng hơn. Ngược lại, chính phủ Trung Cộng cũng trả đũa đánh thuế và ngăn chặn nhập cảng gà từ Hoa Kỳ! Những đòn chơi qua chơi lại này rất dễ leo thang để đi đến cuộc chiến toàn diện về mậu dịch giữa Hoa Kỳ và Trung Hoa. Mặc dù biết rằng theo con đường bảo vệ thị trường và công việc có thể sẽ đưa đến những biện pháp trả đũa qua lại và dẫn dắt đến sự tê liệt của mậu dịch toàn cầu, lý do chính cho cuộc Đại Khủng Hoảng Great Depression thập niên 30's, chính quyền Obama có thể cũng không làm gì khác được. Vì Trung Hoa hiện nay đã quá mạnh về kinh tế và đã tỏ ra cứng rắn, không chịu nhượng bộ như trước.

Hoa Kỳ trong thập niên 80's khi bị yếu kém kinh tế và thấy Nhật phát triển quá nhanh, đã có thể chơi ép Nhật và kìm hãm xứ này bằng những đòi hỏi làm gia tăng giá tiền yen của Nhật, làm hàng hóa Nhật khó bán hơn. Nhưng Hoa Kỳ không thể làm như thế được với Trung Hoa trong giai đoạn hiện nay! Lý do là Trung Hoa đã nắm được chỗ nhược của Hoa Kỳ là trở thành chủ nợ nặng ký, mua đến gần 1000 tỷ Mỹ Kim công khố phiếu Treasury bonds của Hoa Kỳ. Con nợ Mỹ khó lòng áp lực được chủ nợ Tàu vì nếu Tàu không mua công khố phiếu nữa hay bán ra hết, Hoa Kỳ dễ bị vỡ nợ ngay! Vì thế mặc dù Trung

Hoa giữ cho đồng quan đi sát với giá trị của đồng Mỹ Kim, để hàng hóa Tàu được rẻ và xuất cảng dễ dàng, Hoa Kỳ không áp lực được Trung Hoa để thả nổi đồng quan làm tăng giá trị và làm hàng hóa Tàu mắc hơn để cân bằng lại cán cân về mậu dịch.

Nhưng có thể Trung Hoa đã lên mặt quá đáng và đi nhằm nước cờ khi ngoan cố không chịu thỏa thuận để thả nổi đồng quan. Vì với thất nghiệp tại Hoa Kỳ quá nặng, chính quyền Obama và Quốc Hội có thể sẽ phải ra những đạo luật hạn chế không cho đồ nhập cảng từ Trung Hoa những dễ dàng như trước nữa để bảo vệ thị trường và công việc cho dân Mỹ. Ngoài ra những xứ Âu Châu hiện nay cũng đang bắt đầu thấy nguy cơ tràn ngập hàng hóa của Tàu và sẽ đưa ra những biện pháp ngăn chặn hàng hóa của Tàu. Một khi làn sóng bảo vệ thị trường protectionism này tăng lên và lan tràn, rất khó để ngăn chặn và làm giảm thiểu những tai họa cho mậu dịch toàn cầu do phong trào bảo vệ thị trường đem lại. Khi lên đến cao độ, kinh tế toàn cầu sẽ trĩu nặng nề và dễ dàng đưa đến một Đại Khủng Hoảng Great Depression thứ nhì.

Âu Châu hiện nay đang bị lúng túng nặng vì tình trạng kinh tế thê thảm của các xứ trong thị trường chung Âu Châu là Hy Lạp, Bồ Đào Nha, Tây Ban Nha, Ái Nhĩ Lan. Các quốc gia này dùng tiền Euro, nhưng kinh tế quá yếu kém không như các xứ mạnh hơn là Đức, Pháp, Hòa Lan.... Hy Lạp có thể vỡ nợ đến nơi vì thâm thủng ngân sách quá nặng và các nhà đầu tư bỏ của chạy lấy người tại xứ này.

Khủng hoảng kinh tế tại Hy Lạp cũng như các xứ nêu trên có thể sẽ dẫn dắt đến sự tan vỡ của khối thị trường chung Âu

Châu, nếu các xứ mạnh hơn như Đức, Pháp không chịu nhay vào cứu nguy, cho vay để Hy Lạp giữ vững kinh tế. Đây là lý do tại sao thị trường chứng khoán mấy ngày gần đây đã đi xuống nhiều, vì sợ các vụ vỡ nợ của Hy Lạp, Bồ Đào Nha... làm lan tràn và sụp đổ hệ thống tín dụng như năm 2008 khi công ty Lehman Brothers trên Wall Street bị vỡ nợ. Hơn nữa sự yếu kém kinh tế của một số các quốc gia này của Âu Châu sẽ làm cho phong trào bảo vệ thị trường chống lại với Trung Hoa tăng cao hơn nữa và có thể sẽ là xúc tác cho một cuộc khủng hoảng lan rộng khác.

Lý do là kinh tế Trung Hoa tuy khỏe khoắn là vẫn phát triển mạnh, có thể chỉ là giả tạo và bịp bợm của chính quyền cộng sản Tàu. Hiện nay tình trạng xây cất tại Trung Hoa là một quả bóng căng phồng khổng lồ. Biết bao các buildings, khu chung cư, nhà cửa tại Trung Hoa được ngân hàng Tàu và chính quyền tung tiền ra để cho xây cất nhằm tạo ảo tưởng là vẫn phát triển mạnh, thực ra đều bỏ không vì không có người mua. Xây cất tại Trung Hoa nhiều phần mang tính cách nguy tạo, chỉ để tạo công việc cho dân và chứng tỏ cho ngoại quốc thấy là Trung Hoa vẫn phát triển mạnh. Nhưng một khi quả bóng xây cất tại Trung Hoa vỡ tan, ảnh hưởng sẽ còn khốc liệt và lan rộng hơn nhiều so với quả bóng địa ốc của Hoa Kỳ mấy năm qua. Cộng thêm với làn sóng phong trào bảo vệ thị trường của Hoa Kỳ và Âu Châu tăng cao để hạn chế hàng hóa Tàu, một sự sụp đổ của kinh tế Trung Hoa chắc chắn sẽ xảy ra với biến động và ảnh hưởng lan tràn trên toàn cầu.

Kinh tế Hoa Kỳ và toàn cầu sẽ đi về đâu? Trước hết, những dấu hiệu gần đây về sự hồi

---

---

phục kinh tế của Hoa Kỳ và toàn cầu có thể chỉ là ảo tưởng.

Nạn thất nghiệp tại Hoa Kỳ vẫn còn quá cao và có thể sẽ còn nặng hơn từ đây đến cuối năm. Nhà cửa tại Hoa Kỳ vẫn còn trên đường đi xuống, chưa hồi lại được vì nạn foreclosures càng gia tăng không thuyên giảm.

Giá nhà sẽ còn xuống hàng 10-15% thêm nữa và cho năm 2011, hơn nửa số những người có mortgage vay tiền mua nhà sẽ ở tình trạng nợ mortgage nhiều hơn giá trị căn nhà. Khi đó nạn bỏ nhà sẽ còn tăng cao nhiều hơn, dẫn dắt đến nhiều ngân hàng vỡ nợ trở lại dù đã được tiền chính phủ cứu giúp. Khủng hoảng tín dụng tại Hoa Kỳ có thể sẽ trở lại mạnh hơn trước làm Federal Reserve phải in tiền ra như giấy lộn thêm để cứu nguy.

Trong khi đó Âu Châu với Hy Lạp, Bồ Đào Nha, Tây Ban Nha, Ái Nhĩ Lan vỡ nợ có thể sẽ làm khối Euro tan vỡ và làm xúc tác cho một cuộc khủng hoảng toàn cầu khác.

Nhưng có lẽ phải đợi đến khi Trung Hoa với những giả tạo kinh tế bị lộ trần, quả bóng xây cất vỡ tan và nền kinh tế xuất cảng của Tàu bị chết cứng vì Hoa Kỳ và Âu Châu bảo vệ thị trường không cho nhập cảng đồ của Tàu nữa. Lúc đó cuộc Siêu Khủng Hoảng Kinh Tế của thế kỷ 21 mới thực sự bắt đầu. Và nguy cơ chiến tranh do những tranh chấp về kinh tế cũng như chính trị và ngoại giao giữa Hoa Kỳ và Trung Hoa với cuộc Siêu Khủng Hoảng này sẽ dẫn dắt đến một cuộc Đệ Tam Thế Chiến hay không, điều đó chỉ thời gian mới có câu trả lời chính xác được.

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng

www.nguyendinhphung.com
